

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան՝
Ֆինանսական հաշվետվություններ և անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի, 2020թ.

Բովանդակություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԻԼԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	Ընդհանուր տեղեկություններ «Ցեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ-ի և նրա գործունեության մասին	5
2	Ընկերության գործառնական միջավայրը	5
3	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ	6
4	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ	15
5	Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին	16
6	Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	17
7	Հիմնական միջոցներ	22
8	Պաշարներ	23
9	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	23
10	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24
11	Կանոնադրական կապիտալ	25
12	Փոխառություններ	25
13	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26
14	Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	26
15	Վաճառքի ինքնարժեք	27
16	Վաճառքի և իրացման ծախսեր	27
17	Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	27
18	Այլ գործառնական եկամուտ և ծախսեր	27
19	Շահութահարկ	28
20	Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	29
21	Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	30
22	Կապիտալի կառավարում	34
23	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը	34
24	Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների	35
25	Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ	35
26	Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր	36

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ բաժնետիրոջը

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական վիճակն առ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև Ընկերության՝ այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ-ներ»):

Աուդիտի առարկան

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են.

- ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն՝ առ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, և
- ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունն և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (Ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԷՄՍԻ Վարքագիր») սկզբունքների: Մենք կատարել ենք Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ այդ պահանջներին և ՀԷՄՍԻ Վարքագրին համապատասխան:

«Փրայսուոթերհաուս Կուպերս Արմենիա» ՍՊԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Մարգարյան 2, «Կամար» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռ.՝ (37410) 512151, ֆաքս՝ (37410) 521000, www.pwc.com/am

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՅՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Շնկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Շնկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- որոշակիացնում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի պատճառով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում,

- ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Շնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Շնկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Շնկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Վլեքսյեյ Ռուսսանով
Տնօրեն

PricewaterhouseCoopers Armenia LLC

28 հոկտեմբերի 2021թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

**«Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	1,534,423	1,641,070
Ոչ նյութական ակտիվներ		21,480	37,451
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով կանխավճարներ		47,968	1,864
Հետաձգված հարկային ակտիվ	19	164,906	195,544
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ ՈՆ ԸՆԹԱԳԻԿ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		1,768,777	1,875,929
ԸՆԹԱԳԻԿ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Պաշարներ	8	1,595,582	1,898,087
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	799,933	949,449
Ընթացիկ շահութահարկի գծով կանխավճար		-	58,602
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	3,189	5,812
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ ԸՆԹԱԳԻԿ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		2,398,704	2,911,950
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		4,167,481	4,787,879
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	11	1,525,190	1,525,190
Զբաղիված շահույթ		930,537	376,168
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		2,455,727	1,901,358
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Փոխառություններ	12	896,282	1,699,347
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	13	676,037	1,187,174
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություն		139,435	-
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ ԸՆԹԱԳԻԿ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		1,711,754	2,886,521
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		1,711,754	2,886,521
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		4,167,481	4,787,879

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2021թ. հոկտեմբերի 28-ին:

Վահան Խորանյանս Նեջադ Սեիրան
Գլխավոր տնօրեն

Սոնա Խաչատրյան
Գլխավոր Հաշվապահ

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2020թ.	2019թ.
Հասույթ	14	11,904,800	9,569,496
Վաճառքի ինքնարժեք	15	(9,531,762)	(7,955,748)
Համախառն շահույթ		2,373,038	1,613,748
Այլ գործառնական եկամուտ	18	29,547	72,387
Վաճառքի և իրացման ծախսեր	16	(569,968)	(565,929)
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	17	(358,564)	(349,902)
Այլ գործառնական ծախսեր	18	(87,099)	(120,973)
Գործառնական շահույթ		1,386,954	649,331
Ֆինանսական եկամուտ		3,466	157
Տոկոսային ծախս		(200,621)	(128,575)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		1,189,799	520,913
Շահութահարկի գծով ծախս	19	(259,262)	(144,745)
ՏԱՐՎԱ ՇԱՂՈՒՅԹ		930,537	376,168
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԸ		930,537	376,168

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	Կանոնադրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2019թ.		1,525,190	1,231,928	2,757,118
Տարվա շահույթ		-	376,168	376,168
Ընդամենը 2019թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	376,168	376,168
Հայտարարված շահաբաժիններ	11	-	(1,231,928)	(1,231,928)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.		1,525,190	376,168	1,901,358
Տարվա շահույթ		-	930,537	930,537
Ընդամենը 2020թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	930,537	930,537
Հայտարարված շահաբաժիններ	11	-	(376,168)	(376,168)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.		1,525,190	930,537	2,455,727

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Note	2020	2019
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Ստացված դրամական միջոցներ			
Դրամական միջոցների մուտքեր հաճախորդներից		14,032,994	11,334,126
Դրամական միջոցների մուտքեր այլ դեբիտորներից		35,293	12,277
Վճարված դրամական միջոցներ			
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ		(9,324,005)	(5,105,814)
Այլ կրեդիտորներին վճարված դրամական միջոցներ		(578,726)	(641,612)
Աշխատակիցներին և նրանց անունից վճարված դրամական միջոցներ		(1,021,637)	(1,323,369)
Շահութահարկից բացի, այլ հարկեր		(1,594,524)	(2,179,523)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ		1,549,395	2,096,085
Վճարված շահութահարկ		(124,878)	(457,251)
Ստացված տոկոսներ		-	158
Վճարված տոկոսներ		(201,489)	(129,033)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ		1,223,028	1,509,959
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(71,301)	(380,553)
Մուտքեր ժամկետային ավանդներից		-	3,983
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(71,301)	(376,570)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից		9,391,311	8,249,545
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(10,193,290)	(8,211,372)
Վճարված շահաբաժիններ, հարկերից զուտ	11	(357,360)	(1,170,332)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(1,159,339)	(1,132,159)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		4,989	(3,566)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	10	5,812	8,148
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	10	3,189	5,812

1 Ընդհանուր տեղեկություններ «Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ-ի և նրա գործունեության մասին

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են «Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») համար:

Ընկերությունը հիմնադրվել է 2005թ. հունիսի 23-ին, և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունը սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն է՝ սահմանափակված իր բաժնետոմսերով, և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության անմիջական մայր ընկերությունը Zeppelin International AG holding-ն էր, իսկ վերջնական մայր ընկերությունը՝ Zeppelin GmbH-ն:

Հիմնական գործունեությունը. Ընկերության հիմնական բիզնես գործունեությունը շինարարական և գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների, բեռնամբարձիչների, էքսկավատորների, բեռնատարերի, գեներատորների, պահեստամասերի արտադրությունն է, և հարակից ծառայությունների մատուցումը: Ընկերության գործունեության իրականացման հիմնական վայրն է Հայաստանի Հանրապետության Արմավյան քաղաքը:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 2 Արտադրական թաղամաս, 4րդ մասնաշենք, Աբովյան, 2201, Հայաստանի Հանրապետություն

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների, ինչպես նաև կարող է ունենալ տարաբնույթ մեկնաբանումների (Ծանոթագրություն 20): Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, և Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի Հայաստանի Հանրապետություն տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար, տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը և Ռուսաստանի Դաշնության առջև ծառայած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական և կորպորատիվ ոլորտների վրա:

COVID-19. 2020թ. մարտին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը COVID-19-ի բռնկումը որակեց որպես համաշխարհային համավարակ: Ի պատասխան համավարակի՝ Հայաստանի իշխանությունների կողմից ձեռնարկվել են COVID-19-ի տարածման և ազդեցությանը զսպման ուղղված մի շարք միջոցառումներ, ինչպիսիք են՝ ճանապարհորդության արգելքները և սահմանափակումները, կարանտինները, ինքնամեկուսացումը, գործարար գործունեության սահմանափակումները, ընդհուպ ձեռնարկությունների փակումը: Այս միջոցառումները, ի թիվս այլոց, խիստ սահմանափակել են Հայաստանում տնտեսական գործունեությունը, բացասաբար են ազդել, և դեռևս անորոշ ժամանակով կարող են շարունակել բացասական ազդեցություն ունենալ գործարարության, շուկայի մասնակիցների, Ընկերության պատվիրատուների, ինչպես նաև Հայաստանի և համաշխարհային տնտեսության վրա:

Ղեկավարությունը անհրաժեշտ միջոցներ է ձեռնարկում Ընկերության գործունեության կայունությունն ապահովելու և իր հաճախորդներին և աշխատակիցներին աջակցելու ուղղությամբ: Վարչական անձնակազմի մեծ մասը կարանտինի առաջին ամիսներին աշխատել է հեռավար, աշխատակիցներին խրախուսվել է կազմակերպել իրենց արձակուրդը՝ օգտագործելով տարեկան արձակուրդների կուտակված մնացորդները: COVID-19- ով պայմանավորված վաճառքները էապես չեն տուժել, քանի որ հանքարդյունաբերական ընկերությունները շարունակել են իրենց գործունեությունը կարանտինի ողջ ընթացքում:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմը և դրա հետևանքները: Լեռնային Ղարաբաղում գինված հակամարտությունը սկսվեց 2020թ. սեպտեմբերին և շարունակվեց մինչև 2020թ. նոյեմբեր, երբ Հայաստանի Հանրապետության, Ադրբեջանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Ղաշնության ղեկավարների կողմից ստորագրվեց համատեղ հայտարարություն: Հայտարարության համաձայն, Լեռնային Ղարաբաղի շրջաններից մի շարք տարածքներ փոխանցվեցին Ադրբեջանին, և ակնկալվում է տարածաշրջանում տնտեսական և տրանսպորտային կապերի ապաշրջափակում: Տնտեսական և տրանսպորտային կապերի ապաշրջափակման վերաբերյալ որոշումները ներկայումս մշակվում են փորձագիտական խմբերի կողմից: Այս բոլոր իրադարձություններն ու գործողությունները Էապես ազդում են Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության վրա:

Այս իրադարձությունները զգալի ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության գործունեության վրա, քանի որ Ընկերությունը զգալի ծավալով վաճառքներ չի իրականացնում Լեռնային Ղարաբաղում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների հետ, իսկ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող հաճախորդները շարունակել են ծավալել իրենց գործունեությունը ողջ ծավալով:

Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետագա հետևանքները և Կառավարության ձեռնարկած միջոցառումները դժվար է կանխատեսել, և ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքները և գնահատականները կարող են տարբերվել փաստացի արդյունքներից:

Ակնկալվող պարտքային կորուստներ. Ընկերության վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և համանման ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով Ընկերությունը օգտագործում է հիմնավորելի կանխատեսումային տեղեկատվություն, ներառյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսումներում, այս կանխատեսումների գծով ևս՝ ենթադրությունները և դրանց տեղի ունենալու հավանականությունը բնորոշվում է անորոշության բարձր աստիճանով, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են Էապես տարբերվել կանխատեսումներից: Ծանոթագրությունը 9-ը առավել մանրամասն տեղեկատվություն է տրամադրում այն մասին, թե ինչպես է Ընկերությունը իր կանխատեսումային տեղեկատվությունը ներառել ԱՊԿ մոդելներում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչվել են իրական արժեքով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական սկզբունքները ներկայացված են ստորև:

Արտարժույթի փոխարկում. Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տնտեսական միջավայրի արժույթն է: Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և Ընկերության հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը:

Ղրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով:

Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից եկամուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտի/վնասի գծով՝ վարկերի և փոխառությունների մնացորդների դեպքում, և այլ գործառնական եկամուտ/ծախս՝ այլ մնացորդների դեպքում:

Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 522.59 ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 479.70 ՀՀ դրամ), 1 Եվրո = 641.11 ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 1 Եվրո = 537.26 ՀՀ դրամ), 1 ռուսական ռուբլի = 7.02 ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 1 ռուսական ռուբլի = 7.77 ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, եթե Ընկերությունը վստահ է, որ ակտիվի օգտագործումից ապագա տնտեսական օգուտները կգերազանցեն սկզբնական կատարողական ցուցանիշներին՝ փոխարինվող մասերը շահագործումից դուրս բերմանը գուզընթաց: Հիմնանորոգման արժեքը ամորտիզացվում է համապատասխան հիմնական միջոցների մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում դեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հատկանիշ: Եթե որևէ նման հատկանիշ գոյություն ունի, դեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեք:

Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև հատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է (անհրաժեշտության դեպքում), եթե տեղի են ունեցել գնահատումներում փոփոխություններ, որոնք կիրառվել են՝ որոշելու համար ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշվում է որպես դրանց իրացումից ստացված հասույթի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

	<u>Օգտակար ծառայություն՝</u> <u>արտահայտված տարիներով</u>
Շենքեր	10-40
Մեքենա-սարքավորումներ	2-25
Փոխադրամիջոցներ	2-6
Վարձակալվող գույքի բարելավումներ	Վարձակալության ժամկետի և ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի միջև նվազագույնը

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը Ընկերությունը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվների մնացորդային արժեքները և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ոչ նյութական ակտիվներ. Ընկերության ոչ նյութական ակտիվներն ունեն սահմանափակ օգտակար ծառայություն և հիմնականում ներառում են կապիտալացված համակարգչային ծրագրակազմ:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրակազմի լիցենզիաները կապիտալացվում են՝ հիմք ընդունելով դրանց ձեռքբերման և օգտագործման համար կատարված ծախսերը: Համակարգչային ծրագրակազմի հետ կապված բոլոր մյուս ծախսերը, օրինակ. սպասարկման, ծախսագրվում են այն ժամանակ, երբ դրանք առաջանում են:

Ոչ կյուբական ակտիվների ամորտիզացիան հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ այդ ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում:

Օգտակար ծառայություն՝
արտահայտված տարիներով
3-6

Ծրագրակազմի լիցենզիաներ

Վարձակալող ակտիվների վրա կատարվող բարելավումներ: Վարձակալող ակտիվների վրա կատարվող բարելավումները վարձակալված ակտիվների վրա կատարվող կապիտալացվող բարելավումներն են: Այդ ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է հետևյալ մեծություններից նվազագույնով՝ օգտակար ծառայության ժամկետ և հիմքում ընկած վարձակալության ժամկետ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հայտանիշ: Նման հայտանիշի առկայության դեպքում ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես ակտիվի իրական արժեք՝ հանած օտարման ծախսումները կամ օգտագործման արժեք՝ կախված նրանից, թե նշված արժեքներից որն է ավելի մեծ: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Ակտիվի համար նախորդ տարիներին ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է ըստ անհրաժեշտության, եթե տեղի է ունեցել փոփոխություն ակտիվների օգտագործման արժեքը որոշելու համար օգտագործված գնահատումներում, կամ իրական արժեքում հանած վաճառքի ծախսերը:

Արժեզրկման գնահատման նպատակով ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն որոշելի մակարդակում, որի համար հնարավոր է տարանջատել մնացած խմբերից մեծապես անկախ դրամական ներհույքերը (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախորդող արժեզրկումը (բացառությամբ գուղվիլի) հնարավոր վերականգնման նպատակով վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական գործիքներ. հիմնական չափման մոտեցումները: Իրական արժեքը այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության դիմաց, շուկայի մասնակիցների միջև բնականոն գործարքի արդյունքում: Իրական արժեքի ամենաարժանահավատ վկայությունն է հանդիսանում ակտիվ շուկայում գնանշվող գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում շարունակական հիմունքով տեղի են ունենում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները՝ անհրաժեշտ գնային տեղեկատվություն ապահովելու համար բավարար հաճախականությամբ և ծավալով:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշվող շուկայական գնի և ընկերության կողմից պահվող գործիքների քանակության արտադրյալ: Նշվածը տեղի է ունենում նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առքուվաճառքի ծավալը բավարար չէ այդ քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքում դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնանշվող գնի վրա:

Գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են՝ որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ: Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չճշգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

3	Հաշվապահական (շարունակություն)	հաշվառման	քաղաքականության	հիմնական	դրույթներ
---	-----------------------------------	-----------	-----------------	----------	-----------

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը կազմակերպությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարները և կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերը և վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատոմսերի հավելավճարները և զեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

Ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ զեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված զեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այնպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա պարտքային կորուստները) զեղչում է ճշգրիտ միջև ֆինանսական գործիքի զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը զեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը միջև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն պարզավճարի կամ զեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լրացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփրեդը: Այդպիսի պարզավճարները կամ զեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեգրված (POCI) ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակտիվների համար արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է՝ հաշվի առնելով պարտքային ռիսկը, այսինքն. հաշվարկվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա, և ոչ թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ֆինանսական գործիքներ. սկզբնական ճանաչում. իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Բոլոր մնացած ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի լավագույն վկայությունն է գործարքի գինը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների գծով ճանաչվում է ակնկալվող պարտքային կորուստ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Գնահատման կատեգորիաները: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգելիս ԸՆկերությունը կիրառում է չափման հետևյալ կատեգորիաները՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը կախված է (i) ակտիվների համապատասխան պորտֆելի կառավարման համար նախատեսված ընկերության բիզնես մոդելից և (ii) ակտիվի դրամական հոսքերի բնութագրից:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Բիզնես մոդել: Բիզնես մոդելն արտացոլում է այն մեթոդը, որի միջոցով Ընկերությունը կառավարում է իր ակտիվները՝ դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով. արդյո՞ք Ընկերության նպատակն է՝ (i) ակտիվներից հավաքագրել բացառապես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով»), թե (ii) ակտիվներից հավաքագրել և՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և՛ ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի նպատակով»), կամ, եթե (i) կամ (ii) պարբերությունները կիրառելի չեն, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են «այլ» բիզնես մոդելի և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բիզնես մոդելը որոշվում է ակտիվների խմբի համար (պորտֆելի մակարդակով), հիմնվելով այն գործողությունների բոլոր պատշաճ ապացույցների վրա, որոնք Ընկերությունը մտադիր է իրականացնել գնահատման ամսաթվի դրությամբ առկա պորտֆելի համար սահմանված նպատակին հասնելու համար: Բիզնես մոդելի որոշման համար Ընկերության կողմից հաշվի առնվող գործոնները ներառում են՝ պորտֆելի նպատակը և կազմը, համապատասխան ակտիվների գծով դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման, ռիսկերի գնահատման և կառավարման նախկին փորձը:

Ֆինանսական ակտիվներ. վերադասակարգում: Ֆինանսական գործիքները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, եթե ընդհանուր առմամբ փոփոխվում է տվյալ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը: Վերադասակարգումն իրականացվում է առաջընթաց կերպով՝ բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ. Ընկերությունը կանխատեսումային հիմունքով գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով հնարավոր ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ընկերությունը գնահատում է պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստը և ճանաչում է կորստի պահուստը հաշվետու յուրաքանչյուր ամսաթվի դրությամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումը արտացոլում է. i) անաչառ և հավանականությամբ կշռված գումարը, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների տիրույթի գնահատման միջոցով. (ii) փողի արժեքը ժամանակի մեջ, և (iii) անցյալ իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և կանխատեսվող ապագա տնտեսական պայմանների վերաբերյալ ողջ հիմնավոր և հավաստի տեղեկությունները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի են առանց անհարկի միջոցների և ռեսուրսների ծախսման:

Ընկերությունը կիրառում է պարզեցված մոտեցումը (այսինքն՝ պահուստների մատրիցան)՝ իր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի տևողության ընթացքում ԱՊԿ-ն հաշվարկելու համար: Պահուստների մատրիցը հիմնված է առևտրային դեբիտորական պարտքերի տևողության ընթացքում պարտքային կորուստների պատմական փորձի վրա և ճշգրտված է հեռանկարային գնահատումների հիման վրա: Հեռանկարային գնահատումները ներառում են մակրոտնտեսական գործոններ, ինչպիսիք են ՀՆԱ-ն և գործազրկության մակարդակը, ինչպես նաև հաճախորդների գծով հեռանկարային պարտքային ռիսկերի վերլուծությունները: Ձևավորվում են ռիսկերի կատեգորիաներ և նշանակվում են արժեզրկման տարբեր դրույքաչափեր: Բացի այդ, ԱԱ կատեգորիայի բոլոր ֆինանսական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առանձին հայտանիշների տեսանկյունից՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են համարվում, եթե ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների արդյունքում առկա է օբյեկտիվ վկայություն, որ կանխատեսվող ապագա դրամական հոսքերը բացասական փոփոխության են ենթարկվել:

Արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ կարող են հանդիսանալ տարբեր փաստեր, ինչպիսիք են՝ որոշակի ժամանակահատվածում վճարման ուշացումը, հարկադիր կատրաման միջոցառումների նախաձեռնումը, անխուսափելի սնանկությունը կամ չափազանց մեծ պարտավորությունների կուտակումը, սնանկության վարույթի դիմումը կամ մեկնարկումը, կամ վերակազմավորման միջոցառումների ձախողումը:

Այլ ֆինանսական ակտիվների դեպքում Ընկերությունը կիրառում է վարկային ռիսկի մոդելի զգալի աճ: Արժեզրկումից կորուստները ներկայացված են շահույթի կամ վնասի հաշվետվության այլ գործառնական ծախսերի տողում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ. դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրակացրել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել դեռևս հարկադիր բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ Ընկերությունը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման ողջամիտ ակնկալիքի:

Ֆինանսական ակտիվներ. ապաճանաչում. Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ. չափման կատեգորիաները. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ. ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են դրանց մարման պարագայում (այսինքն, երբ պարտավորությունը կատարվում է, կամ պայմանագրով նշված պարտավորությունը դադարում է կամ սպառվում է դրա իրականացման ժամկետը):

Ֆինանսական գործիքներ. հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են և զուտ գումարը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ առկա է ճանաչված գումարները հաշվանցելու համար իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և կա մտադրություն կամ մարելու զուտ արժեքը, կամ էլ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Դիտարկվող հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, քանի որ (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և այդ դրամական միջոցների հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարում, և (ii) դրանք չեն որոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Հաճախորդներից ստացված կանխիկ մուտքերը և մատակարարներին կանխիկ վճարումները հաշվառվում են՝ համապատասխան ավելացված արժեքի հարկերը ներառյալ:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր Առևտրային դեբիտորական պարտքերի հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեգրվում են, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները, և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեքը կման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ ընկերությունը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի ընկերություն: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեքը կումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Փոխառություններ. Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով հաշվեգրված ծախսերը, և հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Շահութահարկ. Շահութահարկը ներկայացվում է ֆինանսական հաշվետվություններում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման, և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս:

Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են՝ կիրառելով հարկային դրույթները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Ավելացված արժեքի հարկ. Վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ գումարները ենթակա են վճարման հարկային մարմիններին՝ հաճախորդներին ապրանքները կամ ծառայությունները տրամադրելու պահին: Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերմանը վերաբերող ԱԱՀ-ը սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ի դիմաց, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց հետո:

Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել զուտ հիմունքով: Վաճառքին և գնումներին վերաբերող ԱԱՀ-ի գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են համախառն հիմունքով և առանձին բացահայտվում են որպես ակտիվ և պարտավորություն: Դեբիտորական պարտքի արժեքը կման պահուստ ձևավորված լինելու դեպքում, արժեքը կումից կորուստը արտացոլվում է դեբիտորական պարտքի համախառն գումարի չափով, ներառյալ ԱԱՀ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Անորոշ հարկային դիրքեր. Ընկերության անորոշ հարկային դիրքերը գնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի դիրքերի գծով ներկայացվող պարտավորությունները հաշվառվում են այն դեպքերում, երբ ղեկավարությունը համարում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը՝ հարկային մարմինների կողմից Ընկերության հարկային դիրքի վիճարկման պարագայում, ավելի բարձր է, քան դրանց բացակայության հավանականությունը: Նման գնահատման համար հիմք են ընդունվում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ըստ Էուլյան գործող հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունները, ինչպես նաև համանման հարցերի շուրջ հայտնի դատական ակտերը կամ այլ որոշումները: Տուգանքների, տույժերի և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների՝ արտադրության նպատակով բացթողման և այլ դուրսգրման դեպքում, դրանց չափումը կատարվում է «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնեմասերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնեմասերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո: Թողարկված բաժնեմասերի անվանական արժեքի դիմաց ստացված հատուցման իրական արժեքը գերազանցող գումարները ներկայացվում են սեփական կապիտալում որպես Էմիսիոն եկամուտ:

Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստ: Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստները անորոշ ժամկետով կամ գումարով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեգրվում են այն ժամանակ, երբ անցյալ դեպքերի արդյունքում Ընկերությունը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, և հավանական է, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տևտեսական օգուտներ մարմնավորող ռեսուրսների արտահոսք, և պարտավորությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Պահուստները չափվում են պարտավորության մարման համար ակնկալվող անհրաժեշտ ծախսերի ներկա արժեքով, օգտագործելով մինչև հարկումը դրույթաչափը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը: Ժամանակի ընթացքում պահուստի աճը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս:

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը Ընկերության բնականոն գործունեության ընթացքում առաջացած եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն իրենից ներկայացնում է հատուցում, որի իրավունքը Ընկերությունը ակնկալում է ստանալ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը հաճախորդին փոխանցելու դիմաց՝ հանած երրորդ կողմերի անունից ստացված գումարները:

Հասույթը ճանաչվում է՝ հանած գեղչերը, վերադարձումները, ավելացված արժեքի հարկը, արտահանման տուրքերը, ակցիզային հարկը և այլ համանման պարտադիր վճարները: Հասույթի տեսակների գծով պայմանագրերը չեն պարունակում Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ, քանի որ պայմանագրային կողմերի համաձայնեցված վճարումների պայմանները հաճախորդներին կամ Ընկերությանը չեն ապահովում ֆինանսավորման Էական օգուտ: Ընկերությունը չի ակնկալում ունենալ այնպիսի պայմանագրեր, որոնցով խոստացված ապրանքները կամ ծառայությունները հաճախորդին փոխանցելու և հաճախորդի կողմից վճարման միջև ընկած ժամանակահատվածը գերազանցում է մեկ տարին: Արդյունքում, Ընկերությունը չի կատարում գործարքների գների ճշգրտում փողի ժամանակային արժեքի համար:

Ապրանքների վաճառք. Վաճառքը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ ապրանքների նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցվել է, այսինքն՝ երբ ապրանքները առաքվել են հաճախորդին, վերջինս ունի ապրանքներն իր հայեցողությամբ տնօրինելու լիակատար հնարավորություն, և չկան չմարված պարտավորություններ, որոնք կազդեին հաճախորդի կողմից ապրանքների ընդունման վրա: Առաքումն իրականացվում է այն ժամանակ, երբ ապրանքները առաքվել են կոնկրետ հասցեով, հնամաշուկայի և կորստի ռիսկերը փոխանցվում են հաճախորդին, և հաճախորդը կամ ապրանքն ընդունել է պայմանագրին համապատասխան, սպառվել է ընդունումը վիճարկելու համար նախատեսված ժամանակահատվածը, կամ Ընկերությունն ունի օբյեկտիվ ապացույց, որ ընդունման բոլոր չափանիշները բավարարվել են:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Չեղչով վաճառքից հասույթը ճանաչվում է՝ հիմք ընդունելով պայմանագրով սահմանված գինը՝ հանած ծավալի գեղչերը: Չեղչերը հաշվարկելու և տրամադրելու համար հիմք է ընդունվում կուտակված փորձը՝ օգտագործելով ակնկալվող արժեքի մեթոդը, և հասույթ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով առկա է բարձր հավանականություն, որ զգալի հակադարձում տեղի չի ունենա Դեբիտորական պարտքը ճանաչվում է ապրանքների առաքման ժամանակ, հաշվի առնելով, որ դա այն պահին է, երբ հատուցումը դառնում է անվերապահ, քանի որ մինչև վճարման կատարման օրը պահանջվում է միայն ժամանակի անցում:

Եթե Ընկերությունը որևէ լրացուցիչ ծառայություն է մատուցում հաճախորդին ապրանքների նկատմամբ վերահսկողության ավարտից հետո, ապա այդպիսի ծառայություններից ստացված հասույթը համարվում է առանձին կատարողական պարտավորություն և ճանաչվում է ծառայության մատուցման ընթացքում:

Ստանդարտ երաշխիքային պայմաններով անսարք ապրանքները վերանորոգելու կամ փոխարինելու գծով Ընկերության պարտավորությունը ճանաչվում է որպես պահուստ:

Տրամադրված ծառայություններ: Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում ֆիքսված փոփոխական գնային պայմանագրերով: Ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում մատուցվում են ծառայությունները: Ֆիքսված գներով պայմանագրերի դեպքում եկամուտը ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ մատուցված փաստացի ծառայության հիման վրա՝ որպես մատուցվող ընդհանուր ծառայությունների համամասնություն, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է արտոնությունները: Սա որոշվում է՝ ելնելով փաստացի աշխատանքային ժամերից՝ ընդհանուր ակնկալվող աշխատանքային ժամերի համեմատ:

Հասույթի, ծախսերի կամ ավարտման ուղղությամբ առաջընթացի գնահատականները վերանայվում են հանգամանքները փոփոխվելու դեպքում: Արդյունքում առաջացող գնահատված հասույթի կամ ծախսերի ցանկացած աճ կամ նվազում արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում այն ժամանակահատվածում, երբ ղեկավարությանը հայտնի են դարձել վերանայման համար հիմք հանդիսացող հանգամանքները:

Ֆիքսված գներով պայմանագրերի դեպքում հաճախորդը վճարում է ֆիքսված գումարը՝ վճարման ժամանակացույցի հիման վրա: Եթե Ընկերության մատուցած ծառայությունները գերազանցում են վճարումը, ապա ճանաչվում է պայմանագրային ակտիվ է: Եթե վճարումները գերազանցում են մատուցվող ծառայությունները, ճանաչվում է պայմանագրային պարտավորություն:

Եթե պայմանագիրը ներառում է ժամավճար, հասույթ ճանաչվում է այն չափով, որով Ընկերությունն իրավունք ունի հաշիվ ապրանքագիր դուրս գրելու: Հաճախորդներին հաշիվ ապրանքագիր դուրս է գրվում ամսական կտրվածքով, իսկ վճարումները կատարվում են հաշիվ ապրանքագիր դուրս գրելուց հետո:

Եթե պայմանագիրը ներառում է փոփոխական հատուցում, ապա հասույթը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով մեծ հավանականություն կա, որ այդ հատուցումը Էականորեն չի փոփոխվի:

Հատուցումներ աշխատակիցներին: Օրավարձերը, աշխատավարձերը, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության արձակուրդները, պարգևավճարները և այլ նպաստները հաշվեգրվում են այն տարվա ընթացքում, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են Ընկերության աշխատողների կողմից:

Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն. Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխություն պահանջում է Ընկերության ղեկավարության հաստատումը, ով լիազորել է այդ ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է հաշվապահական հաշվառման գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև մասնագիտական դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Մասնագիտական դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում. Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները ներկայացնում են շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա համապատասխան հարկային արտոնության իրացման բարձր հավանականություն: Սա ենթադրում է ժամանակավոր տարբերությունների առկայություն, որոնք ապագայում ակնկալվում է վերականգնել, և բավարար ապագա հարկվող շահույթ, որոնց դիմաց ակնկալվում է օգտագործել նվազեցումները:

Ապագա հարկվող շահույթի և ապագայում ամենայն հավանականությամբ հաշվանցման ենթակա հարկային նվազեցումների չափը որոշվում է ղեկավարության՝ տվյալ հանգամանքներում հիմնավորված ակնկալիքների հիման վրա:

Հարկային օրենսդրություն. ՀՀ հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա են տարբեր մեկնաբանումների: Տե՛ս Ծանոթագրություն 20:

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքները սկզբնապես արտացոլել իրական արժեքով: Նման գործարքների համար ակտիվ շուկայի բացակայության դեպքում օգտագործվում է մասնագիտական դատողությունը՝ որոշելու, թե արդյոք գործարքները կատարվել են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնորոշման և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների պայմաններն ու դրույթները բացահայտված են Ծանոթագրություն 25-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների գծով առկա փորձը: Այս ակտիվներում մարմնավորվող ապագա տնտեսական օգուտները հիմնականում կստացվեն դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը:

Ղեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետը՝ հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը, և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Ընկերության համար կառաջացնեն տնտեսական շահույթ: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրերից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխության հետևանքով:

Եթե ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներից տարբերվեին 10%-ով, ամորտիզացիոն մասհանումները կաճեին/կնվազեին 32,294 հազ. ՀՀ դրամով 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2019թ.՝ 31,641 հազ. ՀՀ դրամով):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Ժամկետանց պաշարներ: Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկել է այն պաշարների ժամկետայնությունը, որոնք տարվա ընթացքում տեղաշարժ չեն ունեցել: Երեք տարուց ավելի հին բոլոր պաշարների համար, որոնք պահվում են Ընկերության հաճախորդների անմիջական բիզնես կարիքները բավարարելու համար, ձևակերպվում է 100% պահուստ: Պաշարների գծով, որոնցում վերջին երեք տարվա ընթացքում տեղաշարժ տեղի չի ունեցել, պահուստը ձևավորվում է ելնելով պաշարի տեսակից, գործողության ժամկետի մնացած ամիսների քանակից և Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունով սահմանված սանդղակից:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

COVID 19-ով պայմանավորված վարձավճարների գծով արտոնություններ. ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություն (թողարկվել է 2020 թ. մայիսի 28-ին ուժի մեջ է մտնում 2020թ. հունիսի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությամբ վարձակալներին տրվում է հայեցողական հնարավորություն՝ որոշելու, թե արդյոք COVID 19-ով պայմանավորված վարձավճարների գծով արտոնությունները հանդիսանում են վարձակալության պայմանների փոփոխություն: Վարձակալները կարող են իրենց հայեցողությամբ վարձավճարների գծով արտոնությունների չափումը իրականացնել այնպես, ինչպես եթե դրանք չհանդիսանային վարձակալության պայմանների փոփոխություն: Գործնական նպատակահարմարությամբ պայմանավորված այս լուծումը վերաբերում է միայն այն վարձավճարների գծով արտոնություններին, որոնք ուղղակիորեն հանդիսանում են COVID-19 համավարակի հետևանք, և միայն այն դեպքում, եթե բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները. վարձավճարներում փոփոխությունները հանգեցնում են վարձակալության դիմաց հատուցման այնպիսի վերանայման, որ այն ըստ էության հավասար լինի, կամ չգերազանցի վերանայումից անմիջապես առաջ վարձակալության դիմաց հատուցման գումարը. վարձավճարների ցանկացած նվազեցում ազդում է միայն 2021թ. հունիսի 30-ից ոչ ուշ վճարման ենթակա վճարումների վրա. և վարձակալության այլ պայմանների մեջ տեղի չեն ունենում էական փոփոխություններ:

Փոփոխության կիրառումը որևէ ազդեցություն չի ունեցել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի վրա:

Ստորև թվարկված վերանայված ստանդարտների կիրառումը Ընկերության համար պարտադիր է՝ սկսած 2020թ. հունվարի 1-ից, սակայն դրանք էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության վրա.

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքների փոփոխություններ (թողարկված են 2018թ. մարտի 29-ին և ուժի մեջ են մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Բիզնեսի սահմանում. ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2018թ. հոկտեմբերի 22-ին և գնումների մասով ուժի մեջ են մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Նյութականության որոշում. ՀՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2018 թ. հոկտեմբերի 31-ին և ուժի մեջ են մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Բազային տոկոսադրույքի բարեփոխում. ՖՀՄՍ 9-ի, ՀՀՄՍ 39-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2019 թ. սեպտեմբերի 26-ին և ուժի մեջ են մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրահարակվել են 2021թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառում չի իրականացվել Շնկերության կողմից:

«Ակտիվների վաճառք կամ հատկացում ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև» - փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10-ում և ՀՀՄՍ 28-ում (թողարկված են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին, և ուժի մեջ են մտնում ՀՀՄՍ-ի կողմից որոշվելից ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխությունները վերաբերում են ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև ակտիվների վաճառքին կամ հատկացմանը վերաբերող՝ ՖՀՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի պահանջների միջև գոյություն ունեցող անհամապատասխանությանը: Փոփոխությունների կիրառման հիմնական հետևանքն այն է, որ ամբողջ շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ամբողջությամբ այն դեպքում, երբ գործարքը առնչվում է ձեռնարկատիրական գործունեությանը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է մասնակիորեն այն դեպքում, երբ ակտիվը չի առնչվում ձեռնարկատիրական գործունեությանը, նույնիսկ եթե այդ ակտիվները պատկանում են դուստր կազմակերպությանը:

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրական պայմանագրեր» (թողարկված է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ էր տալիս ընկերություններին կիրառել ապահովագրական պայմանագրերի համար գործող հաշվապահական հաշվառման գործելակերպը, ինչը դժվարացնում էր մնացած առումներով համանման ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների համեմատությունը և համարդրությունը ներդրողների համար: ՖՀՄՍ 17-ը մեկ միասնական սկզբունքի վրա հիմնված հաշվապահական ստանդարտ է՝ ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, այդ թվում վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվառումը իրականացնելու համար: Ստանդարտը պահանջում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի խմբերը ճանաչվեն և չափվեն (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի՝ ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով (պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքեր)՝ հաշվի առնելով պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ողջ տեղեկատվությունը, որը համահունչ է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությանը, գումարած՝ (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանած՝ (եթե արժեքը ակտիվ է) (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի ծառայության մարժա): Ապահովագրողները կարտացոլեն ապահովագրական պայմանագրերի մեկ խմբից ստացված շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում դրանք ապահովվում են ծածկույթ և ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը անմիջապես ճանաչում է վնաս:

ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 4-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հունիսի 25-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները ներառում են մի շարք պարզաբանումներ՝ ՖՀՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացը դյուրիմացնելու, ինչպես նաև ստանդարտի պահանջները և անցումային որոշակի դրույթները հստակեցնելու նպատակով: Այս փոփոխությունները վերաբերում են ՖՀՄՍ 17 -ի ուժը դրոշմներին և չեն փոխում ստանդարտի հիմնարար սկզբունքները: ՖՀՄՍ 17-ում տեղի են ունեցել հետևյալ փոփոխությունները.

- *Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ.* ՖՀՄՍ 17-ի (փոփոխություններով) ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է երկու տարով: Ստանդարտը պետք է կիրառվի 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ 4-ով սահմանված՝ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակավոր արտոնությունը նույնպես հետաձգվել է մինչև 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ:
- *Ապահովագրության ձեռքբերման դրամական հոսքերի ակնկալվող փոփոխություն.* կազմակերպություններից պահանջվում է իրենց ձեռքբերման ծախսերի մի մասը դասակարգել համապատասխան պայմանագրերին, որոնց համար ակնկալվում է երկարաձգում, և այդ ծախսերը ճանաչել որպես ակտիվներ, քանի որ նրանք կազմակերպությունը չի ճանաչել պայմանագրի երկարաձգման ժամկետը: Կազմակերպությունները պարտավոր են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատել ակտիվի վերականգնման հավանականությունը և կոնկրետ ակտիվների վերաբերյալ տեղեկատվություն ներկայացնել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:

6 Լոռ ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

- *Ներդրումային ծառայություններին վերագրվող պայմանագրային ծառայությունների մարժա.* Ծածկույթի տարրերը անհրաժեշտ է որոշել՝ հաշվի առնելով հատույցների ծավալը, ինչպես նաև ապահովագրական ծածկույթի և ներդրումային ծառայությունների ակնկալվող ժամկետը՝ փոփոխական վճարներ նախատեսող պայմանագրերի և այլ՝ ընդհանուր մոդելի ներքո ներդրումային եկամուտների ստացում նախատեսող ծառայությունների պայմանագրերի համար: Ներդրումային գործունեության գծով ծախսերը պետք է ներառվեն որպես դրամական միջոցների հոսքեր ապահովագրության պայմանագրի շրջանակներում, երբ կազմակերպությունը նման գործողությունները ձեռնարկում է ապահովագրողի համար ապահովագրության ծածկույթից ստացվող օգուտները մեծացնելու նպատակով:
- *Ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր. վնասների վերականգնում.* Երբ կազմակերպությունը վնաս է ճանաչում սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական ապահովագրական պայմանագրերի անբարենպաստ խմբի գծով, կամ խմբում անբարենպաստ բազային ապահովագրության պայմանագրեր ներառելու արդյունքում, կազմակերպությունը պետք է ճշգրտի ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրերի համապատասխան խմբի պայմանագրային ծառայությունների գծով մարժան և ճանաչի այդ վերաապահովագրության պայմանագրերի գծով շահույթ: Վերաապահովագրության պայմանագրով վերականգնված վնասի չափը հաշվարկվում է՝ բազային ապահովագրության պայմանագրերով ճանաչված վնասը բազմապատկելով բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահանջների տոկոսին, որը կազմակերպությունն ակնկալում է վերականգնել ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրով: Այս պահանջը կկիրառվի միայն այն դեպքում, եթե ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագիրը ճանաչվի նախքան բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով վնասի ճանաչումը, կամ վերջինիս հետ միաժամանակ:
- *Այլ փոփոխություններ.* Այլ փոփոխություններով նախատեսվում են գործողության շրջանակից բացառություններ վարկային քարտերի որոշ պայմանագրերի (կամ նմանատիպ պայմանագրերի) և որոշ վարկային պայմանագրերի համար: Սահմանվում է նաև ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացում պորտֆելներում խմբերի փոխարեն: Նախատեսվում է ռիսկերի մեղմացման տարբերակի կիրառելիություն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ռիսկերի մեղմացման նպատակով գործադրվում են ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Նախատեսվում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն՝ ՖՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ նախորդ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունների համար: Նախատեսվում է կոնկրետ ապահովագրողին վերագրվող եկամտի վճարների և մուտքերի ներառում պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերում, ըստ ապահովագրության պայմանագրի: Սահմանվում են անցումային շրջանի ընթացքում պահանջներից ընտրողական բացառություններ և այլ ոչ էական փոփոխություններ:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը - ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020թ. հունվարի 23-ին և ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Կիրառման սահմանափակ շրջանակ ունեցող այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ էության ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք:

6 Լոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով ղեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Մարումը հետաձգելու իրավունքն առաջանում է միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը ժամանակաշրջանի վերջում բավարարում է բոլոր կիրառելի պայմանները: Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտադրույթից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Մինչև ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմնավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում: Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարձր ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը. ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի հետաձգում. ԶՅՄՍ 1-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հունիսի 15-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ԶՅՄՍ 1-ի փոփոխությունները, որոնք վերաբերում են պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ և երկարաժամկետ դասակարգմանը, թողարկվել են 2020թ. հունվարին, և նախնական ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ է սահմանվել 2022թ. հունվարի 1-ը: Այնուամենայնիվ, COVID-19 համավարակով պայմանավորված, ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է մեկ տարով, որպեսզի կազմակերպությունները բավարար ժամանակ ունենան փոփոխությունների արդյունքում դասակարգումներում տեղի ունեցող փոփոխությունները ներդնելու համար:

«Նախքան ակտիվի նպատակային օգտագործումը ստացված հասույթ, անբարենպաստ պայմանագրեր. պայմանագրի կատարման արժեքը», «Հղում հայեցակարգային հիմունքներին». ԶՅՄՍ 16-ի, ԶՅՄՍ 37-ի և ՖՅՄՍ 3-ի փոփոխություններ՝ սահմանափակ կիրառության շրջանակով, և ՖՅՄՍ 1-ին, ՖՅՄՍ 9-ին, ՖՅՄՍ 16-ին և ԶՅՄՍ 41-ին վերաբերող 2018-2020 թթ. ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ (թողարկված են 2020թ. մայիսի 14-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ԶՅՄՍ 16-ի փոփոխությամբ կազմակերպություններին արգելվում է հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքից նվազեցնել այն պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, որն արտադրվել է կազմակերպության կողմից ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար անհրաժեշտ վիճակի բերելու ընթացքում: Նման պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, դրա արտադրության ծախսերի հետ միասին, այժմ ենթակա է ճանաչման շահույթում կամ վնասում: Նման պատրաստի արտադրանքի սկզբնական արժեքի չափման համար Կազմակերպությունը պետք է կիրառի ԶՅՄՍ 2-ը: Սկզբնական արժեքը չի ներառի նման կերպ փորձարկվող ակտիվի մաշվածությունը, քանի որ այն դեռ պատրաստ չէ իր նպատակային օգտագործման համար: ԶՅՄՍ 16-ի փոփոխությունը նաև հստակեցնում է, որ կազմակերպությունը «ստուգում է ակտիվի պատշաճ գործունակությունը»՝ ակտիվի տեխնիկական և ֆիզիկական բնութագրերը գնահատելու միջոցով:

Այս չափման համար Էական չեն այդպիսի ակտիվի ֆինանսական ցուցանիշները: Զետևաբար, ակտիվը կարող է շահագործվել ղեկավարության մտադրությունների համաձայն, և մաշվածությունը կարող է հաշվարկվել մինչև ղեկավարության կողմից ակնկալվող գործառնական շահագործման համար անհրաժեշտ վիճակի հասնելը:

ԶՅՄՍ 37-ի փոփոխությունը հստակեցնում է «պայմանագրի կատարման գծով ծախսեր» հասկացությունը: Փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ պայմանագրի կատարման գծով ուղղակի ծախսերը ներառում են այդ պայմանագրի կատարման հավելյալ ծախսերը, ինչպես նաև պայմանագրի կատարման հետ անմիջապես կապված այլ ծախսերի բաշխումը: Փոփոխությամբ նաև հստակեցվում է, որ նախքան անբարենպաստ պայմանագրի գծով առանձին պահուստի ձևավորումը, կազմակերպությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ պայմանագրի կատարման ընթացքում օգտագործված ակտիվների գծով, այլ ոչ թե պայմանագրի կատարման համար հատկացված ակտիվների գծով:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 3-ում կատարվել է լրացում՝ ներառելով հղում ֆինանսական հաշվետվությունների 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքներին, ինչը թույլ է տալիս սահմանել ակտիվի կամ պարտավորության հասկացությունը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համատեքստում: Մինչ այս փոփոխության ընդունումը, ՖՀՄՍ 3-ը հղում էր կատարում 2001թ.-ի ֆինանսական հաշվետվությունների Հայեցակարգային հիմունքներին: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 3-ում ավելացվել է նոր բացառություն պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար: Այս բացառությամբ նախատեսվում է, որ ՖՀՄՍ 3-ը կիրառող կազմակերպությունը, որոշակի տիպի պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար ֆինանսական հաշվետվությունների 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքների փոխարեն պետք է հղում կատարի ՀՀՄՍ 37-ին կամ ՀՀՄՍԽ (IFRIC) 21-ին: Առանց այս նոր բացառության, կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքում ճանաչել որոշ պարտավորություններ, որոնք չէր ճանաչի համաձայն ՀՀՄՍ 37-ի: Հետևաբար, ձեռքբերումից անմիջապես հետո կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ապաճանաչել այդպիսի պարտավորությունները և ճանաչել տնտեսական օգուտներ չմարմնավորող եկամուտ: Նաև պարզաբանվել է, որ ձեռք բերող կազմակերպությունը պարտավոր չէ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ ճանաչել պայմանական ակտիվներ, ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 37-ում:

ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունն անդրադառնում է այն հարցերին, թե որ տեսակի վճարումներն են ենթակա ներառման «10% փորձարկման» կազմում՝ ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման նպատակով: Ծախսերը կամ վճարումները կարող են կատարված լինել հոգուտ երրորդ անձանց կամ վարկատուի: Այս փոփոխության համաձայն, երրորդ անձանց օգտին կատարված ծախսերը կամ վճարումները չեն ներառվի «10% փորձարկման» կազմում:

Փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՄՍ 16-ի 13-րդ նկարագրական օրինակում. հանվել է վարձատուի կողմից վարձակալվող գույքի բարելավումներին վերագրվող վճարումների օրինակը: Այս փոփոխությունը կատարվել է՝ վարձակալվող գույքի բարելավումների հաշվարկման հնարավոր անորոշությունից խուսափելու համար:

ՖՀՄՍ 1-ը թույլ է տալիս օգտվել բացառությունից այն դեպքում, եթե դուստր ձեռնարկությունը սկսում է ՖՀՄՍ-ի կիրառումն ավելի ուշ ամսաթվով, քան իր մայր կազմակերպությունը: Դուստր ձեռնարկությունը կարող է չափել իր ակտիվներն ու պարտավորությունները այն հաշվեկշռային արժեքով, որով դրանք պետք է ներառվեն մայր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՖՀՄՍ-ի անցնելու ամսաթվից, եթե տեղի ունեցած չլինեին ճշգրտումներ համախմբման և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքների արտացոլման նպատակներով, որի ներքո մայր կազմակերպությունը ձեռք է բերել Նշված դուստր ձեռնարկությունը: ՖՀՄՍ 1-ում կատարվել է փոփոխություն, որը հնարավորություն է տալիս սույն ՖՀՄՍ 1-ի բացառությունը կիրառած կազմակերպություններին նաև արտարժույթի փոխարկումից կուտակային տարբերությունները՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՖՀՄՍ-ի անցման ամսաթվից: ՖՀՄՍ 1-ի այս փոփոխությամբ վերոնշյալ բացառությունը տարածվում է արտարժույթի փոխարկումից առաջացած կուտակային տարբերությունների վրա, և նպատակ ունի նվազեցնել ՖՀՄՍ-ն առաջին անգամ կիրառող կազմակերպության ծախսերը: Այս փոփոխությունը կկիրառվի նաև դուստր և համատեղ ձեռնարկությունների վրա, որոնք կօգտվեն ՖՀՄՍ 1-ով սահմանված նույն բացառությունից:

Վերացվել է պահանջը, ըստ որի կազմակերպությունները ՀՀՄՍ 41-ի համաձայն իրական արժեքը չափելիս պարտավոր էին հարկային հաշվառման տեսանկյունից հաշվի չառնել դրամական հոսքերը: Այս փոփոխության նպատակն է՝ ապահովել համապատասխանություն հարկումից հետո զեղչված դրամական հոսքերի ստանդարտի պահանջին:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բազային տոկոսադրույքի (IBOR) բարեփոխում. ՖՀՄՍ 9-ի, ՀՀՄՍ 39-ի, ՖՀՄՍ 7-ի, ՀՀՄՍ 4-ի և ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ - Փուլ 2 (թողարկված են 2020թ. օգոստոսի 27-ին և ուժի մեջ են մտնում 2021թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փուլ 2-ի ուղղումներն ուղղված են բարեփոխումների ներդրման արդյունքում ի հայտ եկող հարցերի լուծմանը, ներառյալ այն հարցերի, որոնք վերաբերում են մեկ բազային տոկոսադրույքի փոխարինմանը այլընտրանքայինով: Փոփոխությունները վերաբերում են հետևյալ ոլորտներին.

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

- *Բազային տոկոսադրույքի բարեփոխումից բխող դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքերի որոշման հիմքում ընկած փոփոխությունների մշակում.* («IBOR բարեփոխում»): Ամորտիզացված արժեքով չափման ենթակա գործիքների համար, փոփոխություններով նախատեսված է, որ գործնական նպատակահարմարությունից ելնելով, կազմակերպությունները IBOR- ի բարեփոխման արդյունքում պայմանագրային դրամական հոսքերի որոշման հիմքի փոփոխությունը պետք է հաշվարկեն արդյունավետ տոկոսադրույքի արդիականացման միջոցով, օգտագործելով ՖՀՄՍ 9-ի B5.4.5 պարբերության ուղեցույցը: Հետևաբար, այդ ժամանակ շահույթ կամ վնաս չի ճանաչվել: Այս գործնական նպատակահարմարությունը կիրառելի է միայն այդպիսի փոփոխության նկատմամբ և այնքանով, որքանով այն անհրաժեշտ է որպես IBOR բարեփոխման ուղղակի հետևանք, և նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին:

ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ժամանակավոր արտոնությունից օգտվող ապահովագրողները նույնպես պետք է առաջնորդվեն նույն գործնական նպատակահարմարությամբ: Նաև փոփոխվել է ՖՀՄՍ 16-ը, ըստ որի վարձակալներից պահանջվում է նույն գործնական նպատակահարմարությամբ առաջնորդվել վարձակալության պայմանագի այն փոփոխությունները հաշվառելիս, որոնք IBOR բարեփոխման արդյունքում հանգեցնում են ապագա վարձակալական վճարների որոշման հիմքի փոփոխության:

- *Հեջավորման հարաբերություններում պայմանագրով չսահմանված ռիսկի բաղադրիչների 1-ին փուլի գծով փոփոխությունների համար սահմանված արտոնությունների ավարտի ամսաթիվը.* փուլ 2-ի փոփոխությունների համաձայն կազմակերպություններից պահանջվում է հեռանկարում դադարեցնել 1-ին փուլի արտոնությունները պայմանագրով չսահմանված ռիսկի բաղադրիչների նկատմամբ Նշված երկու ամսաթվերից առավել վաղ ամսաթվի դրությամբ. պայմանագրով չսահմանված ռիսկի բաղադրիչում փոփոխության կատարման ամսաթիվ, կամ հեջավորման հարաբերությունների դադարեցման ամսաթիվ: 1-ին փուլի փոփոխությունները չեն սահմանում ռիսկի բաղադրիչների ավարտի ամսաթիվը:
- *Հեջավորման հաշվառմանը ներկայացվող հատուկ պահանջների կիրառումից լրացուցիչ ժամանակավոր բացառություններ.* 2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են հեջավորման հաշվառման՝ ՀՀՄՍ 39 և ՖՀՄՍ 9-ով սահմանված հատուկ պահանջների կիրառման լրացուցիչ ժամանակավոր արտոնություններ հեջավորման հարաբերությունների նկատմամբ, որոնք անմիջական ազդեցություն են կրել IBOR բարեփոխման արդյունքում:
- *IBOR բարեփոխմանը վերաբերող լրացուցիչ բացահայտումներ համաձայն ՖՀՄՍ 7-ի.* Փոփոխությունները սահմանում են հետևյալ տեղեկատվության բացահայտման պահանջներ. (i) ինչպես է կազմակերպությունը կառավարում այլընտրանքային բազային տոկոսադրույքների անցումը, առաջընթացը և անցումից բխող ռիսկերը. (ii) քանակական տեղեկատվություն անցմանը նախապատրաստվող ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ՝ տարանջատված ըստ Նշանակալից բազային տոկոսադրույքների. (iii) IBOR բարեփոխման արդյունքում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության ցանկացած փոփոխության նկարագրություն:

Բացառությամբ վերը նշված դեպքերի, չի ակնկալվում, որ սույն նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև.

	Հող և շենքեր	Մեքենա- սարքավոր- ումներ	Փոխադր ամիջոց- ներ	Վարձակալ- վող գույքի բարելա- վումներ	Հաճախորդ- ների վարձակա- լության ստորվող սարքավոր- ումներ	Անավարտ շինարա- րություն	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>							
Սկզբնական արժեք							
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի, 2019թ.	647,781	1,671,626	969,004	9,287	-	103,682	3,401,380
Ավելացումներ	16,183	200,437	183,880	-	-	7,091	407,591
Օտարումներ	-	(36,911)	(21,758)	-	-	-	(58,669)
Փոխանցումներ	3,272	-	-	-	-	(3,272)	-
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2019թ.	667,236	1,835,152	1,131,126	9,287	-	107,501	3,750,302
Ավելացումներ	-	62,626	28,985	-	142,087	1,896	235,594
Օտարումներ	-	(89,089)	(135,952)	-	-	(300)	(225,341)
Փոխանցումներ	-	3,519	(32,682)	-	32,682	(3,519)	-
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.	667,236	1,812,208	991,477	9,287	174,769	105,578	3,760,555
Մաշվածություն և արժեզրկում							
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի, 2019թ.	(155,613)	(1,226,657)	(446,342)	(4,547)	-	-	(1,833,159)
Մաշվածություն	(25,511)	(163,667)	(122,723)	(4,740)	-	-	(316,641)
Օտարումներ	-	18,809	21,759	-	-	-	40,568
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2019թ.	(181,124)	(1,371,515)	(547,306)	(9,287)	-	-	(2,109,232)
Մաշվածություն	(26,995)	(149,095)	(142,643)	-	(4,210)	-	(322,943)
Օտարումներ	-	75,541	130,502	-	-	-	206,043
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.	(208,119)	(1,445,069)	(559,447)	(9,287)	(4,210)	-	(2,226,132)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2019թ.	486,112	463,637	583,820	-	-	107,501	1,641,070
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.	459,117	367,139	432,030	-	170,559	105,578	1,534,423

«Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

7 Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

322,943 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր մաշվածության գծով ծախսը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (2019թ.՝ 316,641 հազ. ՀՀ դրամ) բաշխվել է հետևյալ կերպ՝ 214,812 հազ.՝ վաճառքի ինքնարժեքին (2019թ.՝ 230,299 հազ. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 15, 57,429 հազ. ՀՀ դրամ՝ վաճառքի և իրացման ծախսերին (2019թ.՝ 43,900 հազ. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 16, և 50,702 հազ. ՀՀ դրամ՝ ընդհանուր և վարչական ծախսերին (2019թ.՝ 42,442 հազ. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 17:

8 Պաշարներ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Պահեստամասեր	1,290,467	1,663,379
Ապրանքներ վերավաճառքի համար	296,252	226,373
Հումք	8,863	8,335
Ընդամենը պաշարներ	1,595,582	1,898,087

Պաշարները ներկայացված են արժեզրկման պահուստից զուտ: Արժեզրկման պահուստը պահեստամասերի գծով կազմում է 478,438 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 487,916 հազ. ՀՀ դրամ) և վերավաճառքի համար ապրանքների գծով՝ 25,530 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 15,689 հազ. հազ. ՀՀ դրամ):

Պաշարների ինքնարժեքը ներկայացնող ժամանակահատվածում որպես ծախս ճանաչված պաշարների արժեքը կազմել է 8,354,186 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 6,585,428 հազ. ՀՀ դրամ), տես ծանոթագրություն 15:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	779,424	930,072
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(59,039)	(60,735)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	720,385	869,337
Կանխավճար Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայությանը	18,681	16,993
Կանխավճարներ	2,838	8,989
Այլ դեբիտորական պարտքեր	58,029	54,130
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	799,933	949,449

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերը՝ 2,592 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10,429 հազ. ՀՀ դրամ) արտահայտված են եղել ԱՄՆ դոլարով, 11,749 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31՝ 3,191 հազ. ՀՀ դրամ)՝ ՌԴ ռուբլով, և որևէ առևտրային դեբիտորական պարտք արտահայտված չի եղել Եվրոյով (2019թ. դեկտեմբերի 31՝ 1,120 հազ. ՀՀ դրամ):

Ընկերությունը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոտեցումը՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար, որը նախատեսում է բոլոր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի գծով դրանց տևողության ողջ ժամկետի համար պահուստի ձևավորում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը խմբավորվել են՝ ելնելով ռիսկի ընդհանուր բնութագրերից և ժամկետանց օրերի թվից:

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի պարտքային կորստի պահուստը որոշվում է ստորև ներկայացված պահուստավորման աղյուսակի միջոցով: Պահուստավորման աղյուսակը հիմք է ընդունում ակտիվի ժամկետանց լինելու օրերի քանակը՝ ճշգրտված ՀՆԱ աճով և գործազրկության տեմպի փոփոխությամբ:

% արտահայտությամբ համախառն գումարի նկատմամբ (Հազ. ՀՀ դրամ)	31 դեկտեմբերի 2020թ.				31 դեկտեմբերի 2019թ.			
	Վնասի դրույք աչափ	Համախառն հաշվեկշիռային արժեք	ԱՊԿ ողջ ժամկետի համար	Չուտ հաշվեկշիռային արժեք	Վնասի դրույք աչափ	Համախառն հաշվեկշիռային արժեք	ԱՊԿ ողջ ժամկետի համար	Չուտ հաշվեկշիռային արժեք
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր								
- ընթացիկ	2%	522,582	(10,452)	512,130	2%	612,235	(12,245)	599,990
- 30 օրից պակաս ժամկետանց	2%	185,510	(3,710)	181,800	2%	228,138	(4,563)	223,575
- 31 – 120 օր ժամկետանց	2%	24,877	(498)	24,380	2%	46,706	(934)	45,772
- 121 to 210 օր ժամկետանց	50%	3,862	(1,931)	1,931	50%	-	-	-
- 211 to 360 օր ժամկետանց	75%	578	(433)	145	75%	-	-	-
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	100%	6,467	(6,467)	-	100%	6,993	(6,993)	-
- անհատական պահուստ	100%	35,548	(35,548)	-	100%	36,000	(36,000)	-
Ընդամենը		779,424	(59,039)	720,385		930,072	(60,735)	869,337

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային կորստի գծով պահուստի հատկացումները՝ պարզեցված ԱՊԿ մոդելի ներքո, տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբին և ավարտին միջև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2020թ.	2019թ.
Պարտքային կորստի գծով պահուստ առ 1 հունվարի	60,735	67,600
Նոր ծագած	50,580	48,016
Տարվա ընթացքում վերականգնված	(52,276)	(54,881)
Պարտքային կորստի գծով պահուստ առ 31 դեկտեմբերի	59,039	60,735

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2020թ.	2019թ.
Ցպահանջ հաշիվներ բանկում	3,189	3,584
Կանխիկ դրամարկղում	-	2,228
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,189	5,812

Ցպահանջ բանկային մնացորդները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված (2019թ.՝ Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված):

«Ցեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեք մնացորդների պարտքային որակը՝ հիմնված պարտքային ռիսկի աստիճանների վրա, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ընկերության պարտքային ռիսկերի գնահատման համակարգի նկարագրության համար տե՛ս ծանոթագրություն 21:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.
- Բավարար	3,189	70
- Հատուկ մշտադիտարկվող	-	3,514
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ առանց կանխիկի դրամարկում	3,189	3,584

11 Կանոնադրական կապիտալ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերության բաժնեմասի ընդհանուր թիվը կազմել է 3,050,380 բաժնեմաս (2019թ.՝ 3,050,380 բաժնեմաս)՝ մեկ բաժնեմասի համար 500 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2019թ.՝ մեկ բաժնեմասի համար՝ 500 ՀՀ դրամ): Բոլոր թողարկված սովորական բաժնեմասերը ամբողջությամբ վճարված են: Յուրաքանչյուր սովորական բաժնեմաս տալիս է մեկ ձայնի իրավունք: Տարվա ընթացքում հայտարարագրված և վճարված շահաբաժինները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ առ 1 հունվարի	-	-
Տարվա ընթացքում հայտարարված շահաբաժիններ	376,168	1,231,928
Տարվա ընթացքում վճարված շահաբաժիններ	(376,168)	(1,231,928)
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ առ 31 դեկտեմբերի	-	-
Տարվա ընթացքում մեկ բաժնեմասի դիմաց հայտարարված շահաբաժիններ	0.123	0.404

Բոլոր շահաբաժինները հայտարարվել և վճարվել են ՀՀ դրամով: Հայտարարված շահաբաժինների գումարը ներառում է 18,808 հազ. ՀՀ դրամի չափով՝ աղբյուրի մոտ պահվող շահույթահարկը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 61,596 հազ. ՀՀ դրամ):

12 Փոխառություններ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Ընթացիկ		
Կարճաժամկետ վարկեր	896,282	1,699,347
Ընդամենը ընթացիկ փոխառություններ	896,282	1,699,347
Ընդամենը փոխառություններ	896,282	1,699,347

Ընթացիկ փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը և իրական արժեքը հետևյալն են՝

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Հաշվեկշռային արժեք		իրական արժեք	
	2020թ.	2019թ.	2020թ.	2019թ.
Կարճաժամկետ վարկեր	896,282	1,699,347	896,282	1,699,347
Ընդամենը փոխառություններ	896,282	1,699,347	896,282	1,699,347

«Ցեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

12 Փոխառություններ (շարունակություն)

Չուտ պարտավորությունների համեմատագրում

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է գուտ պարտավորությունների վերլուծությունը և ընկերության ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում պարտավորությունների շարժը: Այս պարտավորությունների հոդվածները համապատասխանում են դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսավորում ներկայացված պարտավորություններին:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Պարտավորություններ ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում	
	2020թ.	2019թ.
Չուտ պարտավորություններ առ 1 հունվարի	1,699,347	1,661,632
Դրամական միջոցների հոսքեր	(1,003,468)	(90,860)
Տոկոսային ծախս	200,403	128,575
Չուտ պարտավորություններ առ 31 դեկտեմբերի	896,282	1,699,347

13 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	28,663	430,584
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	82,068	101,373
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	110,731	531,957
Վճարման եթեպակա հարկեր	197,033	277,808
Աշխատակիցների հատուցումների գծով հաշվեգրված ծախսեր	178,217	193,619
Ստացված կանխավճարներ	96,612	56,201
Կուտակված և չօգտագործված արձակուրդ	41,309	97,354
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	52,135	30,235
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	676,037	1,187,174

2020թ. դեկտեմբերի 31 -ի դրությամբ 8 հազ. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (31 դեկտեմբերի 2019թ.՝ 423,638 հազ. ՀՀ դրամ), իսկ 2,019 հազ. ՀՀ դրամը՝ եվրոյով (31 դեկտեմբեր 2019թ.՝ 1,496 հազ. ՀՀ դրամ):

14 Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ողջ հասույթի բաշխումը ներկայացված է ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Ապրանքների վաճառք՝ կոնկրետ ամսաթվով	10,336,570	7,910,187
Ծառայությունների մատուցում ժամանակի ընթացքում	1,568,230	1,659,309
Ընդամենը հասույթ	11,904,800	9,569,496

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

15 Վաճառքի ինքնարժեք

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>Ծնթգ.</i>	2020թ.	2019թ.
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	8	8,242,273	6,585,428
Անձնակազմի գծով ծախսեր		833,732	821,629
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	7	214,812	230,299
Սպառված պահեստամասեր		62,432	66,544
Այլ		178,513	251,848
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք		9,531,762	7,955,748

16 Վաճառքի և իրացման ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>Ծնթգ.</i>	2020թ.	2019թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր		352,799	395,845
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	7	57,429	43,900
Տրանսպորտային ծախսեր		32,918	-
Հիմնական միջոցների գործառնական վարձակալության գծով ծախս		23,804	27,134
Գովազդային և մարքեթինգի ծառայություններ		13,524	16,421
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր		12,361	14,910
Սպառված պահեստամասեր		10,036	11,443
Այլ		67,097	56,276
Ընդամենը վաճառքի և իրացման ծախսեր		569,968	565,929

17 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>Ծնթգ.</i>	2020թ.	2019թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր		168,039	186,002
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	7	50,702	42,442
Բանկային վճարներ		26,617	-
Խորհրդատվական և այլ մասնագիտական ծառայություններ		24,817	25,226
Կոմունալ ծախսեր		21,589	21,048
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր		18,620	26,560
Վառելիքի գծով ծախսեր		2,978	2,082
Ճանապարհորդության ծախսեր		865	3,861
Այլ		44,337	42,681
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր		358,564	349,902

18 Այլ գործառնական եկամուտ և ծախսեր

Այլ գործառնական ծախսերի կազմը.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Հարկեր, շահութահարկից բացի	33,932	36,767
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով վնաս՝ հանած օգուտներ (բացի փոխառություններից)	32,187	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկում	-	48,016
Բանկային վճարներ	-	28,283
Այլ	20,980	7,907
Ընդամենը գործառնական ծախսեր	87,099	120,973

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

18 Այլ գործառնական եկամուտ և ծախսեր (շարունակություն)

Այլ գործառնական եկամուտների կազմը.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ՝ հանած վնասները	26,626	1,855
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստի վերականգնում	1,694	54,881
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով օգուտ՝ հանած վնասները (բացի փոխառություններից)	-	8,100
Հաշվեգրումների հակադարձում (ոչ գործառնական եկամուտ)	-	7,288
Այլ եկամուտ	1,227	263
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	29,547	72,387

19 Շահութահարկ

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը

Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը հետևյալն է.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Ընթացիկ հարկ	228,624	191,456
Հետաձգված հարկ	30,638	(46,711)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	259,262	144,745

(բ) Շահութահարկի գծով ծախսի համադրում շահույթի կամ վնասի հետ՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով

Ընկերության 2020թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 18% է (2019թ.՝ 20%): Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատագրումը ներկայացված է ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.	2019թ.
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	1,189,799	520,913
Տեսական հարկային ծախս՝ օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2019թ.՝ 20%):	(214,164)	(104,183)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը		
- Չհարկվող եկամուտ	50,459	10,206
- Չնվազեցվող ծախսեր	(95,557)	(29,041)
- Հարկային դրույքաչափի փոփոխության ազդեցությունը	-	(21,727)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(259,262)	(144,745)

2020թ. հունվարի 1 -ից շահութահարկի դրույքաչափը նվազել է 20%-ից մինչև 18%: Այս որոշումն ընդունվել է ՀՀ պետական մարմինների կողմից 2019թ.: Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները նվազման արդյունքում վերահաշվարկվել են 18%-ով: Վերահաշվարկի ազդեցությունը ներկայացված է վերը նշված աղյուսակում:

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև:

«Ցեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

19 Ծահույթահարկ (շարունակություն)

Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	1 հունվարի, 2019թ.	Ծախսագրվել է շահույթում կամ վնասում	31 դեկտեմբերի, 2019թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	19,933	(5,518)	14,415
Պաշարներ	101,748	(11,034)	90,714
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտք	10,932	(305)	10,627
Փոխառություններ	1,042	-	1,042
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտք	61,889	(13,781)	48,108
2ուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	195,544	(30,638)	164,906

Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	1 հունվարի, 2019թ.	(Ծախսագրվել է)/ վերականգնվել է շահույթում կամ վնասում	31 դեկտեմբերի, 2019թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների հարկային ազդեցությունը			
Հիմնական միջոցներ	5,105	14,828	19,933
Ոչ նյութական ակտիվներ	145	(145)	-
Պաշարներ	81,340	20,408	101,748
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտք	13,521	(2,589)	10,932
Փոխառություններ	(1,419)	2,461	1,042
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտք	50,141	11,748	61,889
2ուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	148,833	46,711	195,544

20 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Իր գնահատականների և արտաքին մասնագիտական խորհրդատվության հիման վրա դեկլարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային օրենսդրություն. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների և փոփոխությունների, որոնք կարող են հաճախակի տեղի ունենալ: Ղեկավարության կողմից այդ օրենսդրության մեկնաբանումը՝ ընկերության գործարքների և գործունեության հանդեպ կիրառման առումով կարող է վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմիններն օրենսդրության մեկնաբանման և հարկային ստուգումների ընթացքում կարող են որդեգրել առավել խիստ և բարդ մոտեցում: Բյուջեի կատարմանն ուղղված հարկային մուտքերի ավելացման ջանքերի հետ համատեղ, վերոնշյալը կարող է հանգեցնել հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների հաճախականության ու խորության ավելացման: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ անցյալում խնդրահարույց չհամարված գործարքներն ու գործունեությունը վիճարկվեն: Որպես հետևանք, կարող են առաջադրվել էական ծավալի լրացուցիչ հարկեր, տուգանքներ և տուկոսներ: Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մասով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման համար՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների ընթացքում: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

19 Ծահուլթահարկ (շարունակություն)

ՀՀ տրանսֆերային գնագոյացման (ՏԳ) օրենսդրությունը ընդհանուր առմամբ համահունչ է ՏԳ միջազգային սկզբունքներին, որոնք մշակվել են Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) կողմից, չնայած այն ունի որոշակի առանձնահատկություններ: ՏԳ օրենսդրությունը նախատեսում է վերահսկվող գործարքների (գործարքներ կապակցված կողմերի միջև և որոշակի գործարքներ չկապակցված կողմերի միջև) լրացուցիչ հարկային գնահատման հնարավորություն, եթե նման գործարքները տեղի չեն ունեցել պարզած ձեռքի հիմունքով: Դեկլարությունն իրականացրել է ներքին վերահսկողություն՝ ընթացիկ ՏԳ օրենսդրությանը համապատասխանության ապահովման նպատակով:

Վերահսկվող գործարքներից բխող հարկային պարտավորությունները որոշվում են՝ ելնելով դրանց փաստացի գործարքների գներից: Հնարավոր է, որ ՏԳ կանոնների մեկնաբանման զարգացմանը գույքընթաց նման գները վիճարկվեն: Նման մարտահրավերի ազդեցությունը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այն կարող է նշանակալից լինել ֆինանսական վիճակի և (կամ) Ընկերության գործունեության համար:

Կապիտալ ծախսերի գծով պարտավորություններ: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունը չի ունեցել կապիտալ ծախսերի գծով պայմանագրային պարտավորություններ:

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնային առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնայինները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկը, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ծագում է Ընկերության կողմից վարկավորման և գործընկերների հետ այլ գործարքների արդյունքում, որոնք առաջ են բերում ֆինանսական ակտիվներ և հետհաշվեկշռային վարկային բնույթի պարտավորություններ:

Ընկերության առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկի արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում:

Պարտքային ռիսկի կառավարում. Պարտքային ռիսկը Ընկերության գործունեության համար հանդիսանում է ամենամեծ ռիսկը, ուստի դեկլարությունն ուշադիր վերահսկում է իր պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը:

Ռիսկերի կառավարման նպատակով պարտքային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում, քանի որ ռիսկը տարբերվում է՝ կախված շուկայական պայմաններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակի անցնելուց: Ակտիվների պորտֆելի գծով պարտքային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտի առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և գործընկերների միջև դեֆոլտի հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Սահմանափակումներ. Ընկերությունը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են դեկլարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում ներկայացնել պարտքային կորստի ժամկետայնության վերաբերյալ տեղեկություններ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափում: ԱՊԿ-ն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների ապագա դեֆիցիտի ներկա արժեքի հավանականությունը կշռված գնահատական (այսինքն՝ միջին կշռված պարտքային կարուստը, տրված ժամանակահատվածում տեղի ունեցող դեֆոլտի համապատասխան ռիսկերով, որոնք օգտագործվել են որպես կշիռ): ԱՊԿ չափումն անկողմնակալ է և որոշվում է հնարավոր արդյունքների շրջանակը գնահատելու միջոցով: ԱՊԿ չափումն իրականացվում է Ընկերության կողմից օգտագործվող հետևյալ չորս բաղադրիչների հիման վրա. դեֆոլտի հավանականություն, դեֆոլտի ռիսկին ենթակա պարտքային պահանջի մեծություն, դեֆոլտից առաջացող վնաս և զեղչման տոկոսադրույք:

Պարտքային ռիսկերի կենտրոնացում: Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունն ուներ մեկ գործընկեր (2019թ.՝ մեկ գործընկեր), որի դեբիտորական պարտքի մնացորդը գերազանցում է 100,000 հազ. ՀՀ դրամը): Այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմել է 587,738 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 713,033 հազ. ՀՀ դրամ) կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 82% -ը (2019թ.՝ 77%):

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթակա է շուկայական ռիսկերի ազդեցության: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ղեկավարությունը սահմանում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը, որը վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերը գերազանցող վնասների առաջացումը՝ ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր տեղի ունենալու դեպքում:

Ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործակցի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործակիցներ: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործակիցների փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական հիմունքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ամփոփված է արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

	Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.		
	Դրամական Ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական Ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական Ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական Ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
Հազ. ՀՀ դրամ						
ԱՄՆ դոլար	11,947	(9)	11,938	10,429	(423,629)	(413,200)
Եվրո	21	(2,019)	(1,999)	3,243	(430)	2,813
ՌԴ ռուբլի	11,749	-	11,749	1,171	(8)	1,163
Ընդամենը	23,717	(2,028)	21,689	14,843	(424,067)	(409,224)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները:

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի և վնասի և սեփական կապիտալի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
<i>Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը</i>		
ԱՄՆ դոլարի արժևորում 10%-ով (2019թ.՝ արժևորում 5%-ով)	1,194	(20,660)
ԱՄՆ դոլարի անկում 5%-ով (2019թ.՝ անկում 5%-ով)	(597)	20,660
Եվրոյի արժևորում 10%-ով (2019թ.՝ արժևորում 5%-ով)	(200)	141
Եվրոյի անկում 5%-ով (2019թ.՝ անկում 5%-ով)	100	(141)
ՌԴ ռուբլու արժևորում 5%-ով (2019թ.՝ արժևորում 5%-ով)	587	58
ՌԴ ռուբլու անկում 5%-ով (2019թ.՝ անկում 5%-ով)	(587)	(58)

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Ընկերությունը չի ենթարկվում իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքի վրա ազդող ռիսկին, որն առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների հետևանքով:

Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփված է տոկոսադրույքների ռիսկերի ազդեցությունը Ընկերության վրա: Աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն գումարները հաշվեկշռային արժեքով՝ դասակարգված ըստ պայմանագրային տոկոսների վերազնահատման կամ մարման ժամկետների՝ կախված, թե նշվածներից որն է տեղի ունենում ավելի վաղ:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	6-12 ամիս	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի, 2020թ.		
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	896,282	896,282
Չուտ տոկոսային զգայունության բացը առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.		
	896,282	896,282
31 դեկտեմբերի, 2019թ.		
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	1,699,347	1,699,347
Չուտ տոկոսային զգայունության բացը առ 31 դեկտեմբերի, 2019թ.		
	1,699,347	1,699,347

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին, եթե այդ ամսաթվին տոկոսադրույքները 200 բազիսային կետով ցածր/ բարձր լինեին, իսկ մնացած բոլոր փոփոխականները՝ հաստատուն, ապա տարվա շահույթը կլիներ 33,987 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 28,984 հազ. ՀՀ դրամ) ավելի բարձր/ցածր՝ հիմնականում փոփոխական տոկոսային պարտավորությունների գծով ավելի ցածր/ բարձր տոկոսային ծախսերի արդյունքում:

Ընկերությունը չունի պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր տոկոսադրույքների ռիսկերի կառավարման համար, քանի որ ղեկավարությունն այդ ռիսկը համարում է աննշան Ընկերության բիզնեսի համար:

Ընկերությունը վերահսկում է տոկոսադրույքները իր ֆինանսական գործիքների գծով: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ամփոփված են արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով առանցքային ղեկավար անձնակազմի կողմից ուսումնասիրված հաշվետվությունների վրա:

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Տարեկան % արտահայտությամբ	2020	2019
Պարտավորություններ		
ՀՀ դրամով արտահայտված փոխառություններ	10-10.5	9.0

Այլ գնային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկված չէ բաժնետասերի գնային փոփոխության ռիսկի:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ կազմակերպությունը կարող է ունենալ դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների կատարման ժամանակ:

Ընկերությունը ունի ամենօրյա հիմունքով իր հասանելիք դրամական միջոցների հասանելիության անհրաժեշտություն: Իրացվելիության ռիսկը կառավարում է Ընկերության ղեկավարությունը: Ղեկավարությունը վերահսկում է Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի ամսական շարժի կանխատեսումները:

Ընկերությունը ձգտում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման հիմքեր, որը հիմնականում բաղկացած է փոխառություններից և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերից: Ընկերությունը միջոցները ներդնում է իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված պորտֆելներում, որպեսզի կարողանա արագ և սահուն արձագանքել իրացվելիության չնախատեսված պահանջներին: Ընկերության իրացվելիության պորտֆելը ներառում է դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, տես ծանոթագրություն 10: Ղեկավարության գնահատմամբ, իրացվելիության պորտֆելի դրամական միջոցները և բանկային ավանդները կարող են վերածվել կանխիկի մեկ օրվա ընթացքում՝ իրացվելիության չնախատեսված պահանջները բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիրքը վերահսկվում է, և ղեկավարությունը իրականացնում է իրացվելիության սթրեսի կանոնավոր ստուգում տարբեր սցենարներով՝ հաշվի առնելով շուկայական նորմալ և ավելի խիստ պայմաններ:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորությունները՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային մարման ժամկետներով: Մարման ժամկետների աղյուսակում ներկայացված գումարները պայմանագրային չգեղջված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ համախառն վարկային պարտավորությունները և տոկոսավճարները: Նման չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերը տարբերվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառված գումարից, քանի որ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը հիմնված է գեղջված դրամական հոսքերի վրա:

Այն դեպքերում, երբ վճարվող գումարը ֆիքսված չէ, աղյուսակում նշված արժեքը որոշվում է՝ ելնելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմաններից: Արտարժույթով վճարները փոխարկվում են՝ օգտագործելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ սփոթ փոխարժեքը: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	Ընդամենը
Պարտավորություններ			
Փոխառություններ	-	975,703	975,703
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	28,663	-	28,663
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	82,068	-	82,068
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ	110,731	975,703	1,086,434

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	Ընդամենը
Պարտավորություններ			
Փոխառություններ	-	1,835,295	1,835,295
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	430,584	-	430,584
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	101,373	-	101,373
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ	531,957	1,835,295	2,367,252

22 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման առումով Ընկերության խնդիրն է՝ ապահովել Ընկերության անընդհատության հիմունքով գործելու կարողությունը, միևնույն ժամանակ բաժնետերերի համար ապահովել եկամտաբերության ընդունելի մակարդակ, հաշվի առնելով այլ գործընկերների շահերը և պահպանելով կապիտալի գծով ծախսերը նվազագույնի հասցնելու համար օպտիմալ կապիտալի կառուցվածք: Կապիտալ կառուցվածքը պահպանելու և կարգավորելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու նպատակով: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 2,455,727 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 1,901,358 հազ. ՀՀ դրամ):

23 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Իրական արժեքը այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել պատրաստակամ կողմերի միջև բնական գործարքի ընթացքում, բացառությամբ հարկադիր վաճառքի կամ լուծարման դեպքերի, և այն լավագույնս արտացոլվում է ակտիվ շուկայում գնանշված գնով:

Ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքը որոշվել է Ընկերության կողմից՝ առկա շուկայական տեղեկատվության և գնահատման համապատասխան մեթոդաբանության օգտագործմամբ: Այնուամենայնիվ, գնահատման իրական արժեքը որոշելու համար շուկայական տվյալների մեկնաբանման համար անհրաժեշտ է դատողության կիրառում: Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է դրսևորել զարգացող շուկային բնորոշ առանձնահատկություններ, իսկ տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները:

Շուկայական գնանշումները կարող են արդիական չլինել կամ արտացոլել սթրեսային պայմաններում կատարված վաճառքի գործարքները և, հետևաբար, չներկայացնել ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը: Դեկավարությունն օգտագործել է առկա ողջ շուկայական տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները եականորեն չեն տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքներից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող դեբիտորական պարտքեր. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է ապագայում ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի զեդյման մոդելի վրա, կիրառելով ընթացիկ տոկոսադրույքները նմանատիպ պարտքային ռիսկ և նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների նկատմամբ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է՝ հիմնվելով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք զեդյվել են համայնման պարտքային ռիսկ և մարման մնացորդային ժամկետ ունեցող նոր գործիքների համար գործող ընթացիկ տոկոսադրույքներով:

24 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների

Ընկերությունը, ՖՀՄՍ 9-ի «Ֆինանսական գործիքներ» համաձայն, դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և (գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա. (i) ակտիվներ, որոնք պարտադիր չափվում են ԻԱՇՎՄ- ով, և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանված են որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին կամ դրանից հետո:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն այս չափման կատեգորիաներով 31 դեկտեմբերի, 2020թ. դրությամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2020թ. ԱԱ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 10)	
- Ցպահանջ հաշիվներ բանկում	3,189
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային դեբիտորական պարտքեր, զուտ	720,385
<hr/>	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	723,574

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն այս չափման կատեգորիաներով 31 դեկտեմբերի, 2019թ. դրությամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ. ԱԱ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 10)	
- Կանխիկ՝ դրամարկղում	2,228
- Ցպահանջ հաշիվներ բանկում	3,584
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային դեբիտորական պարտքեր, զուտ	869,337
<hr/>	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	875,149

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

25 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ամսիջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	8,046

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2020թ.

25 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

31 դեկտեմբերի 2020թ. ավարտված տարվա համար փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամիջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ապրանքների ձեռքբերում	4,950,048	316,601
Ապրանքների վաճառք	2,487,824	231,590
Շահաբաժինների վճարում, հարկերից զուտ	357,360	-
Ստացված ծառայություններ	2,024	48,563

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամիջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	10,429
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	367,041	1,656

31 դեկտեմբերի 2019թ. ավարտված տարվա համար փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամիջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ապրանքների ձեռքբերում	4,352,202	374,490
Ապրանքների վաճառք և ծառայությունների մատուցում	674,073	-
Շահաբաժինների վճարում, հարկերից զուտ	-	57,706
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	1,170,332	-
Ստացված ծառայություններ	4,569	69,946

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի հատուցումները ներկայացված են ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2020թ.		2019թ.	
	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ</i>				
- Աշխատավարձ	76,491	3,918	78,681	6,062
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	60,891	29,000	42,276	38,300
Ընդամենը	137,382	32,918	120,957	44,362

Կարճաժամկետ պարգևավճարները ավբողջությամբ դառնում են վճարման ենթակա այն ժամանակաշրջանի ավարտից հետո, որում ղեկավարությունը մատուցել է համապատասխան ծառայությունները:

26 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկությունների ճշգրտման կամ լրացուցիչ բացահայտման: